
Nowe międzynarodowe czasopismo socjologiczne w Indiach

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 15/2, 157-158

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PIĄTY ŚWIATOWY KONGRES SOCJOLOGICZNY W WASZYNGTONIE

Na zaproszenie American Sociological Association V światowy kongres socjologiczny odbędzie się w Waszyngtonie 2—8 września 1962 r.

Kongres ma w swoim programie 3 tematy: 1) Socjologowie, politycy i publiczność, 2) Socjologia rozwoju, 3) Problemy socjologicznej teorii.

W zakresie pierwszego tematu odbędzie się jedna sesja wspólna z Amerykańskim Towarzystwem Socjologicznym. W zakresie drugiego tematu odbędą się dwie sesje plenarne. Prócz tego temat ten będzie przedmiotem obrad 5 sekcji obradujących w ciągu dwóch dni. Tematy obrad sekcji są następujące: 1) Rozbrat z tradycjonalizmem — studia szczegółowe, 2) Religia i rozwój społeczeństwa, 3) Badania miejskie i wiejskie, 4) Obywatel i władza polityczna, 5) Elity tradycyjne i nowoczesne.

W zakresie trzeciego tematu kongresowego odbędzie się jedna sesja plenarna. Cztery sekcje obradować będą nad następującymi tematami: 1) Studia historyczne i porównawcze, 2) Funkcjonalizm, 3) Marksizm, 4) Tworzenie modeli i teorii.

W czasie obrad kongresu jeden dzień wypełnią obrady następujących podkomitetów badawczych Międzynarodowego Towarzystwa Socjologicznego: warstw społecznych i społecznej ruchliwości, socjologii przemysłowej, socjologii miejsko-wiejskiej, socjologii rodziny, socjologii politycznej, socjologii religii, socjologii psychiatrycznej, socjologii masowej „komunikacji”. Obrady podkomitetów są otwarte dla wszystkich uczestników kongresu.

NOWE MIĘDZYNARODOWE CZASOPISMO SOCJOLOGICZNE W INDIACH

„International Journal of Comparative Sociology” (Międzynarodowe Czasopismo Socjologiczne), redagowane w Indiach przez prof. dra K. Ishwarana na Wydziale Antropologii Społecznej Karnatak University, Dharwar, jest z wielu względów interesujące. Czasopismo jest przejawem mnożenia się lokalnych i międzynarodowych ośrodków socjologicznych poza kontynentami Europy i Ameryki. Ośrodek socjologii porównawczej na Wydziale Antropologii Społecznej uniwersytetu w Indiach jest wyrazem poszukiwania nowego samookreślenia socjologii, poszukiwania towarzyszącego wyraźnym zmianom w geografii socjologii współczesnej.

Czasopismo pomyślane jako półrocznik ma charakter międzynarodowy, a jego pierwszy rocznik za rok 1960 (stron 281) zawiera następującą treść: N. Anderson (USA) — o problemie wolnego czasu w cywilizacji miejskiej zachodnioeuropejskiej; G. Baumert (NRF) — o przeobrażeniach rodziny w Niemczech; K. A. Busia (Ghana) — o socjologii w społeczeństwie szybkich zmian; K. Davis (USA) — o kolonialnej ekspansji i urbanizacji w obu Amerykach; H. A. Gould — o socjologii kast, klas i warstw społecznych; S. Groenman (Holandia) — o przyczynowości w zmia-

nach kulturowych; V. Klein (Anglia) — o pracujących kobietach zameężnych; B. Landheer — o pojęciu zmiany społecznej w socjologii; D. N. Majumdar (Indie) — struktura pokrewieństwa w społeczeństwie regionu Himalajów; S. Marson — społeczna zmiana i społeczna struktura w społeczeństwach okresów przejściowych; P. Marris — społeczna zmiana i społeczna klasa; M. F. Nimkoff (USA) — o rodzinie w warunkach industrializacji; R. V. Presthus — socjologia rozwoju ekonomicznego; L. Rosenmayr (Austria) — o problemach rodziny w mieście i na wsi w Austrii; J. S. Roucek (USA) — o socjologii radzieckiej; E. Shiels (USA) — o warunkach istnienia i rozwoju tradycji intelektualnych w społeczeństwach współczesnych; A. P. Sorokin (USA) — o zbieżnościach kulturowych USA i ZSRR; S. K. Srivastawa — o rytualnej przyjaźni w plemiennych społeczeństwach Indii.

„International Journal of Comparative Sociology” nie jest pierwszym czasopiśmie w zakresie nauk społecznych, redagowanym w Indiach, które zyskało sobie międzynarodową reputację. Od 13 lat wychodzi „The Eastern Anthropologist” (Lucknow University, India) założony i redagowany przez D. N. Majumdara. Zmarły w ub. roku profesor Dharendra Nath Majumdar (ur. 1903 zm. 1960) był pierwszym Hindusem, który uzyskał doktorat antropologii na Uniwersytecie w Cambridge. Studiował również u Bronisława Malinowskiego w Londynie i był pod silnym wpływem jego teorii. Po pracy doktorskiej *A Tribe in Transition* (London 1939) przysły liczne prace Majumdara z antropologii społecznej Indii. Antropologia nie otwierała jednak drogi do kariery uniwersyteckiej na uniwersytetach w Indiach i profesorem antropologii został Majumdar dopiero w 1950 r. Katedrę antropologii dostał na Wydziale Ekonomii Lucknow University, India. W roku następnym został na tym uniwersytecie utworzony osobny wydział antropologii; Majumdar objął jego kierownictwo.

DOM PRACY I WSPÓLPRACY UCZONYCH W KALIFORNII

W roku 1954 zorganizowany został przez Fundację Forda ośrodek nauk behawioralnych (Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences). Zadaniem ośrodka jest popieranie nauk, które, posługując się terminem wziętym z języka angielskiego, można określić jako behawioralne, a więc dotyczące człowieka, jego zachowań i działania. Rozumienie tych nauk jest zresztą bardzo szerokie i nie zawsze jednoznaczne.

Ośrodek mieści się w Stanfordzie (Kalifornia), siedzibie jednego z głośniejszych uniwersytetów amerykańskich, choć z uniwersytetem tym nie ma żadnych związków organizacyjnych.

Jakie były intencje i cele twórców ośrodka? Kosztem milionów dolarów zorganizowali oni bibliotekę, wybudowali piękne pawilony służące jako pracownie oraz miejsce spotkań naukowców, którzy uzyskują roczne stypendia, równające się poborom profesorskim, i z reguły na okres ten przenoszą się wraz ze swymi rodzinami do Stanfordu.

Dwa motywy leżały u źródła organizacji Ośrodka. Postępująca coraz silnie specjalizacja nauk zwróciła uwagę na konieczność umożliwienia naukowcom wymiany myśli oraz przenoszenia doświadczeń z jednej dziedziny nauki do innej, zarówno w sensie merytorycznych osiągnięć, jak i w sensie metodologicznym. Jednocześnie zaś Ośrodek udzielając rocznego stypendium umożliwia oderwanie się od normalnych zajęć pedagogicznych na rzecz pracy naukowo-badawczej.

Ośrodek w każdym roku skupia około 50 stypendystów w znacznej większości